

Kadernota 2017

18-05-2016

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	4
Inleiding.....	5
Uitgangspunten begroting 2017.....	9
Programma Bestuur en dienstverlening.....	13
Programma Veiligheid en openbare orde.....	17
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit.....	19
Programma Onderwijs en kinderopvang.....	21
Programma Sociaal domein.....	25
Programma Welzijn, sport en cultuur.....	29
Programma Inkomen en armoedebeleid.....	31
Programma Leefomgeving en milieu.....	33
Programma Ruimtelijke ontwikkeling.....	39
Algemene dekkingsmiddelen.....	41
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	43
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	45
Paragraaf Lokale heffingen.....	48
Bijlagen.....	51
Totaaloverzicht structurele gevolgen Jaarrekening.....	53
Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen.....	55
Totaaloverzicht nieuwe ontwikkelingen.....	56
Meerjaren investeringsplan 2017-2020.....	57
Indicatorenoverzicht.....	59
Raadsbesluit.....	65

Leeswijzer

De Kadernota 2017 geeft voor zover mogelijk een inzicht in het meerjarenperspectief 2017-2020. De integrale afweging en de besluitvorming over de meerjarenbegroting vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

De kadernota legt de uitgangspunten vast voor het opstellen van de Programmabegroting 2017-2020.

Alle bedragen in de financiële tabellen hebben we afgerond op hele getallen en zijn "x € 1.000".

Het beleid in deze kadernota heeft bijna overal een structureel financieel karakter. Waar het een incidenteel karakter heeft, staat het vermeld.

De Kadernota 2017 is in de programmastructuur van de begroting opgezet. De doelenbomen zijn overgenomen. Daar waar in de kadernota nieuwe beleidsvoorstellen zijn gepresenteerd is de kleur van het hoofd- en subdoel groen gemaakt. Op deze manier is per programma snel inzichtelijk waar beleidswijzigingen voorgesteld worden.

Alleen de paragrafen waar wijzigingen optreden zijn opgenomen. In deze kadernota zijn dat de paragraaf:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing (nieuwe en geactualiseerde risico's),
- Bedrijfsvoering' (uitgangspunten personeelskosten)
- en Lokale Heffingen (uitgangspunten belastingtarieven 2017).

In de bijlagen staat per mutatiesoort (gevolg jaarrekening, autonome ontwikkeling, nieuw beleid) programmagewijs een overzicht.

Inleiding

Met de kadernota geeft het college inzicht in de financiële ontwikkelingen in het meerjarenperspectief. Op basis van deze ontwikkelingen kan de raad richting geven aan de begroting voor de komende vier jaar.

Belangrijk onderdeel van de kadernota is het vaststellen van de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2017. Deze uitgangspunten leiden tot een bijgesteld meerjarenperspectief. In deze kadernota vragen wij u de volgende uitgangspunten vast te stellen:

- aantallen woningen en inwoners 2017 – 2020
- prijsindexering voor uitgaven en inkomsten
- structurele gevolgen Jaarrekening 2015
- autonome ontwikkelingen
- nieuw beleid
- meerjareninvesteringsplan 2017 - 2020
- algemene uitkering op basis van decembercirculaire 2015
- personeelskosten
- prijsindexering belastingen 2016

Groei van Diemen

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2016 heeft uw raad een motie ingediend en het college gevraagd de gevolgen van de groei van Diemen inzichtelijk te maken. In eerste instantie is toegezegd een apart hoofdstuk in de kadernota aan dit onderwerp te besteden. Na uitwerking van de motie is gekozen de beantwoording van de vraag in een separate nota aan te bieden. Tegelijkertijd met deze kadernota ontvangt u de 'Nota integrale visie op de groei van Diemen 2017-2025'. In deze nota is onderscheid gemaakt in de beleidsmatige keuzes die de komende tien jaar op ons afkomen en de autonome effecten van de groei van Diemen. Alle beleidsmatige en autonome effecten die betrekking op de jaren 2017 tot en met 2020 zijn meegenomen in deze kadernota.

Vertrekpunt

Vertrekpunt voor deze kadernota is het meerjarenperspectief zoals gepresenteerd in de Programmabegroting 2016.

Voor de begroting 2017 geldt dat het toezichtskader van de Provincie is aangescherpt. De nadruk gaat nog meer liggen op het structurele evenwicht van de begroting. De Provincie heeft definities afgegeven voor het kenmerken van incidentele uitgaven en inkomsten. Bij het opstellen van de begroting 2017 zullen wij deze definities toepassen.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Saldo structureel	318	302	514	500
Saldo incidenteel	-373	-357	-124	-125
Resultaat meerjarenbegroting 2016-2019	-55	-55	390	375

Geactualiseerde meerjarenperspectief

Onderstaand het geactualiseerde meerjarenperspectief, hierbij is al grofweg onderscheid gemaakt in het structurele en incidentele meerjarenperspectief.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Structureel				
Saldo structurele baten en lasten meerjarenbegroting 2016-2019	320	300	515	500
Prijsindexering	-115	-115	-120	-120
Structurele gevolgen Jaarrekening 2015	-105	-105	-105	-105
Autonome ontwikkelingen (inclusief groei van Diemen)	-290	-250	-665	-870
Nieuw beleid	-55	-175	-175	-175
Meerjaren investeringsplan	-	145	-80	-105
Algemene Uitkering	740	685	1.455	1.265
Personeelskosten:				
- CAO-ontwikkelingen	-240	-310	-295	-295
- uitbreiding personeel (groei van Diemen)	-205	-475	-625	-875
Indexering belastingen	185	425	610	795
Prognose Kadernota 2017 Meerjarenperspectief structureel	235	125	515	15
Incidenteel				
Saldo incidentele baten en lasten meerjarenbegroting 2016-2019	-375	-355	-125	-125
-algemene uitkering incidenteel	-	-	-	-
- autonome ontwikkelingen	-20	-	-	-
- nieuw beleid	-	-	-	-
Personeelskosten:				
Ex-medewerkers/bestuurders	-100	-120	-60	55
Wethouders	100	100	-	-
Prognose Kadernota 2017 Meerjarenperspectief incidenteel	-395	-375	-185	-70
Prognose Kadernota 2017 Meerjarenperspectief	-160	-250	330	-55

In bovenstaand meerjarenperspectief zijn geen taakstellende bezuinigingen meer opgenomen. Alle taakstellende bezuinigingen uit de voorgaande bezuinigingsoperaties zijn ingevuld.
Het geactualiseerde meerjarenperspectief geeft aan dat de begroting structureel in evenwicht is.

Proces sluitende begroting

De effecten van de Meicirculaire 2016 bepalen in grote mate of er bezuinigd moet worden. Zodra de Meicirculaire binnen is zal er zo snel mogelijk, in ieder geval vóór behandeling van de Kadernota 2017 in de raad, een geactualiseerd meerjarenperspectief komen via een informatieve raadsmemo.

Bij aanbidding van de begroting 2017 presenteert het college een sluitend structureel meerjaren-perspectief. De discussie over de, al dan niet, in te zetten bezuinigingsmaatregelen vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

Lay-out Programmabegroting 2017

In de programmabegroting 2017 blijft dezelfde programma-indeling onveranderd. De volgende programma's worden opgenomen:

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid en openbare orde
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Onderwijs en kinderopvang
- Sociaal domein
- Welzijn, sport en cultuur
- Inkomen en armoedebeleid
- Leefomgeving en Milieu
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Algemene Dekkingsmiddelen

Indicatoren

Het aanpassen van de indicatoren voor de maatschappelijk effecten en de prestaties is een continuproces. Afspraak is dat bij het vaststellen van beleidsnotities de indicatoren onderdeel van de besluitvorming zijn. Zo worden, op termijn, alle indicatoren vervangen door 'nieuwe' indicatoren. Daarnaast waren we in afwachting van de bevindingen van de VNG-commissie Depla over voorstellen tot vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten (afgekort BBV). In het herziene BBV van december 2015 staat voorgeschreven dat gemeenten een basisset van 50 beleidsindicatoren opnemen in de begroting. Doel hiervan is de begrotingen inzichtelijker te maken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeentebegrotingen mogelijk te maken. Van de 50 indicatoren zijn er 36 verplicht en 14 facultatief. In deze kadernota zijn de 50 indicatoren ondergebracht bij de desbetreffende doelenbomen in de begroting. Er is een bijlage toevoegd met een was/wordt lijst.

Uitgangspunten begroting 2017

Aantal inwoners 2017-2020

De prognose voor het aantal inwoners hebben we geactualiseerd, zie onderstaande tabel.

Aantal inwoners per 1 januari	2017	2018	2019	2020
Stand per 1 januari	27.141	27.969	30.052	31.525
Uitbreiding aantal inwoners als gevolg van areaalaanpassingen	828	2.083	1.473	1.610
Prognose Kadernota 2017	27.969	30.052	31.525	33.135

Aantal woningen 2017-2020

De prognose voor het aantal woningen hebben we geactualiseerd, zie onderstaande tabel.

	2017	2018	2019	2020
Stand 1 januari	13.292	13.827	15.432	16.497
Plantage De Sniep				
Eensgezinwoningen	50	50	50	50
Appartementen	35		165	150
Sociale huurappartementen			100	
Bergwijkpark				
Appartementen	350	750	750	750
Studentenwoningen		700		
Sfinx				
Appartementen	100			
Arent Krijtstraat 1				
Appartementen		50		
Zuidflank Wilhelminaplantsoen				
Appartementen		50		
Spoorzicht				
Eensgezinwoningen				20
Appartementen				80
Voormalige pastorie				
Appartementen		5		
Areaalontwikkeling	535	1.605	1.065	1.050
Stand 31-12	13.827	15.432	16.497	17.547

Prijsindexering

We stellen voor de jaarlijks exploitatiebudgetten voor uitgaven en inkomsten te indexeren. Per 1 januari 2016 was het indexcijfer 1% (Bron CBS). Dit percentage houden wij aan voor de indexering van de baten en lasten.

De indexering betreft de volgende uitgaven:

- subsidies
- bijdrage gemeenschappelijke regelingen
- overige diensten en leveringen

De indexering van de inkomsten betreft voornamelijk huur- en pachtopbrengsten.

De indexering van de belastingopbrengsten is als apart uitgangspunt opgenomen.

Per saldo levert de prijsindexering in 2017 een nadelig effect op van € 115.000 op. De algemene uitkering houdt rekening met prijsinflatie en dekt grotendeels het nadelig effect van deze voorgestelde prijsindexering.

Indexering	2017	2018	2019	2020
Lasten				
- subsidies	-35	-35	-35	-35
- bijdrage gemeenschappelijke regelingen	-30	-30	-30	-30
- overige diensten en leveringen	-105	-105	-105	-105
Totaal lasten	-170	-170	-170	-170
Baten				
- Huur- en pachtopbrengsten	55	55	50	50
Totaal baten	55	55	50	50
Prognose Kadernota 2017 Prijsindexering	-115	-115	-120	-120

Meerjaren investeringsplan

De afschrijvingslasten van onze investeringen zijn aangepast aan de boekwaarden uit de Jaarrekening 2015 en het geactualiseerde investeringsplan. Indicatief leiden de aanpassingen tot onderstaande effecten.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Vervanging civieltechnische kunstwerken		-25	-25	-25
Herinrichting raadszaal			-15	-15
Johan Cruyff Court		-20	-20	-20
Doorschuiven vervanging bedrijfswagens		70	-5	
Verplaatsing Brede School De Kersenboom		135		
Afschrijving bestratingsmateriaal van 25 jaar naar 15 jaar		-10	-10	-10
Vrijval investeringen				95
Nieuwe investeringen 2019				-150
Overig	-	-5	-5	20
Mutaties meerjeren investeringsplan	-	145	-80	-105

Op de desbetreffende programma's vindt u een toelichting op de nieuwe en gewijzigde investeringen.

Programma Bestuur en dienstverlening

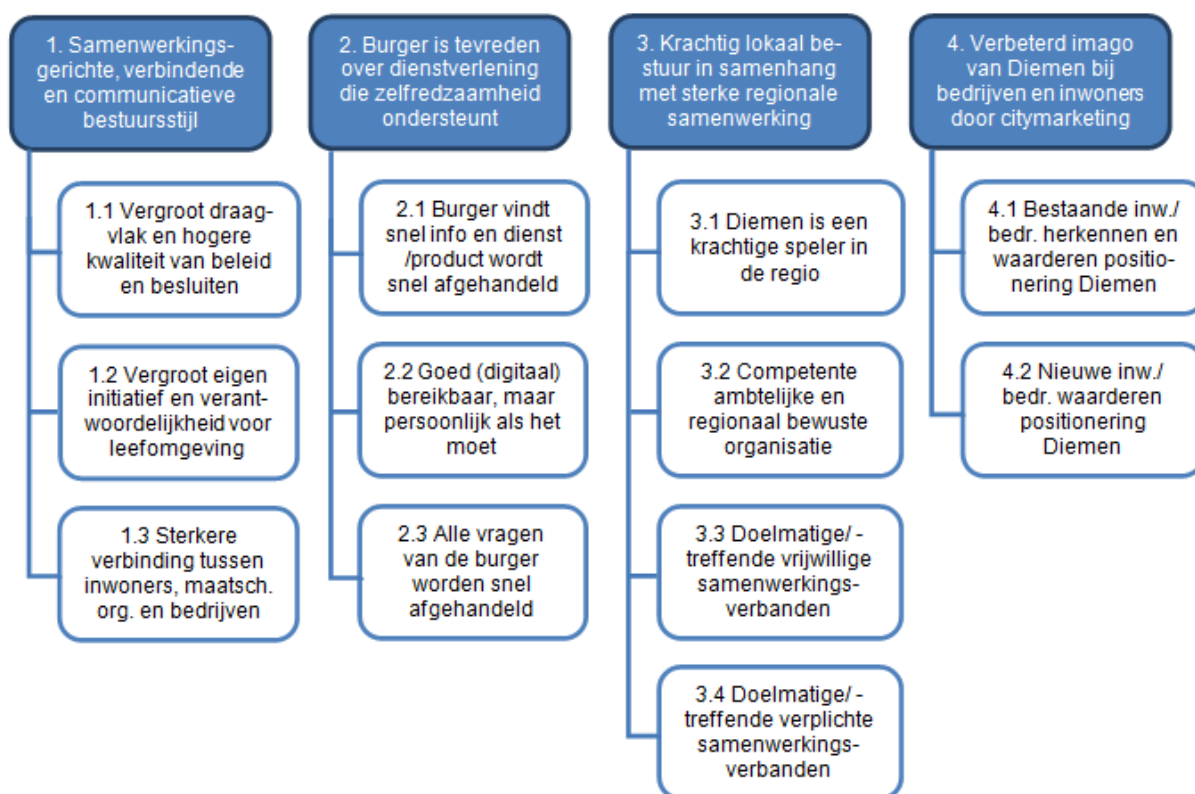
Portefeuillehouders:

- E. Boog (Juridische Zaken; Personeel en organisatie; Dienstverlening en ICT; Bestuurscommunicatie; Regionale zaken; Coördinatie Wijkgericht werken)
- J. Klaasse (Citymarketing; Communicatie bedrijfsvoering; Evenementen)

Ambtelijk:

- Gemeentesecretaris J.D. de Kort
- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl				
Algemeen - Verhouding tussen het verwachte bruto gemeentelijk product en het gemeten product				
1.1 - Vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd (%)				
2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt				
2. - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening (score: 1-10)				

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing				
4.1 & 4.2 - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (score: 1-10)				
4.1 & 4.2 - Vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (aantal)				
4.1 & 4.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente (score: 1-10)				
4.1 & 4.2 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente (score: 1-10)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

Licenties Microsoft

Onderdeel van het projectplan van Duo+ is het in kaart brengen van alle licenties. Het bleek dat het aantal licenties niet meer toereikend was. Structurele uitbreiding van het aantal licenties was noodzakelijk. Hierdoor is een structureel nadeel ontstaan van € 70.000.

Onderhoudscontracten

Met name het onderhoud van PINK-applicaties (burgerzaken en sociale zaken) is explosief toegenomen. Bovendien geldt dat voor sociale zaken de nodige uitbreidingen zijn aangeschaft voor het kunnen administreren van de taken op het gebied van de decentralisaties (Jeugd en Wmo). Hierdoor is een structureel nadeel ontstaan van € 70.000.

Energiekosten

In 2014 hebben we energiebesparende maatregelen doorgevoerd binnen het gebouwenbeheer, hierdoor is in 2015 een voordeel ontstaan van € 45.000. Dit voordeel heeft een structureel karakter.

Autonome ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkelingen

-

Ondersteuning Jongerenraad

Sinds begin 2015 beschikt Diemen over een Jongerenraad. Achterliggend idee hierbij is om de drempel tussen jongeren en het politieke bestuur kleiner te maken. Via de Jongerenraad kunnen jongeren kwesties aandragen die vervolgens door de lokale politiek kunnen worden opgepakt. Ook kan de Jongerenraad ervoor zorgen dat ideeën en suggesties van jongeren het lokale bestuur sneller bereiken. In 2015 heeft de Jongerenraad zich in eerste instantie gericht op het helder krijgen van de eigen rol en de mogelijkheden die deze biedt. Nu ook daadwerkelijk invulling aan deze rol gegeven kan worden, wordt het, ook door de jongerenraad, noodzakelijk geacht om tot een stevige verankering te komen. Enige ambtelijke ondersteuning hierbij wordt noodzakelijk geacht. Deze ambtelijke ondersteuning zal zich met name richten op het ondersteunen van de Jongerenraad bij het opstellen van adviezen e.d. Anderzijds kan de ambtelijke ondersteuning ook een rol spelen bij het 'op de

kaart zetten' van de Jongerenraad bij de ambtelijke organisatie. Deze rol is vergelijkbaar met de ondersteuning die geboden wordt bij adviesorganen als 'de Sportraad', 'de Wmo-raad' en 'de Cliëntenraad'.

Voor de inhoudelijke ambtelijke ondersteuning wordt op jaarbasis een inzet van 100 uur (40 x 2,5 uur) geraamd. De hiermee gepaard gaande kosten bedragen € 5.000 per jaar.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Veiligheid en openbare orde

Portefeuillehouder:

- E. Boog

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid				
1.1 - Winkeldiefstallen per 1.000 inwoner (aantal)				
1.1 - Gewelddsmisdrijven per 1.000 inwoners (aantal)				
1.1 - Diefstalen uit woning per 1.000 inwoners (aantal)				
1.1 - Vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners (aantal)				
1.2 - Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (aantal)				
1.3 - Harde kern jongeren per 10.000 inwoners (aantal)				
1.3 - Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt (%)				

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1.3 - Mate van overlast van buurtbewoners (% heel veel, veel, soms)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen

Brandweezorg

Vanaf 2001 is het aantal uitrukken van de brandweer toegenomen van 300 tot 485 in 2015.

Nu Diemen groeit heeft is het wenselijk om te onderzoeken of overdag de huidige beroepsbezetting van 4 naar 6 personen moet worden uitgebreid. Vooralsnog wordt uitgegaan van € 120.000 meerkosten vanaf 2018.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit

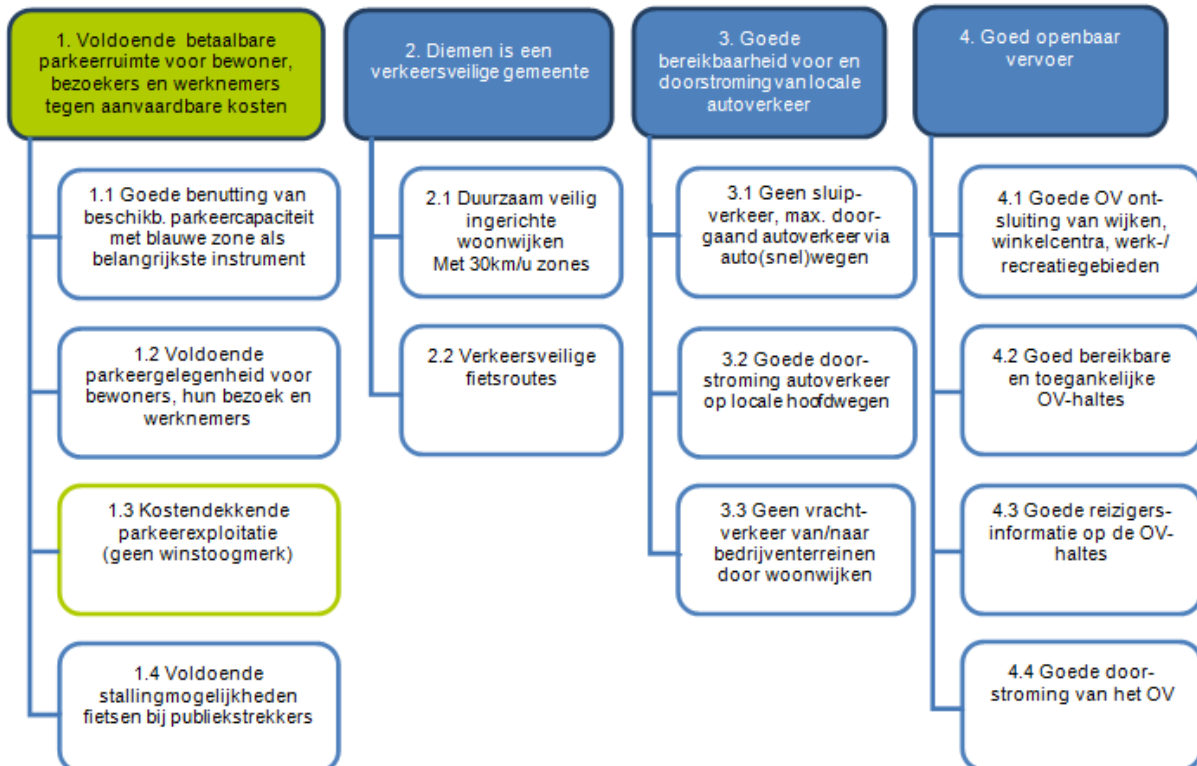
Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
2. Diemen is een verkeersveilige gemeente				
2. - Ziekenhuisopname na verkeers-ongeval met een motorvoertuig (%)				
2.2 - Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (%)				
3. Goede bereikbaarheid voor en doorstroming van lokale autoverkeer				
3.3 - Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading (score: 1-10)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Parkeerexploitatie

Uitgangspunt is dat de totale parkeerexploitatie (van alle parkeerzones) uitsluitend kostendekkend is. Vorig jaar hebben we geconstateerd dat een tekort op deze exploitatie dreigde. Daarom hebben wij de raad voorgesteld om de parkeertarieven voor 2016 zodanig te verhogen dat deze weer kostendekkend zijn. Relevant daarbij is dat in verband met de tweejaarlijkse prolongatie van bewonersvergunningen in 2016, een groot deel van deze inkomsten daadwerkelijk in 2016 wordt ontvangen. Een evenredig deel daarvan wordt naar 2017 doorgeschoven en als inkomsten in dat jaar gereserveerd.

Op basis van de huidige inzichten is onze verwachting dat door deze verhoging, de parkeerexploitatie in 2017 (en verder) weer sluitend zal zijn.

Nieuwe ontwikkelingen

-

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Onderwijs en kinderopvang

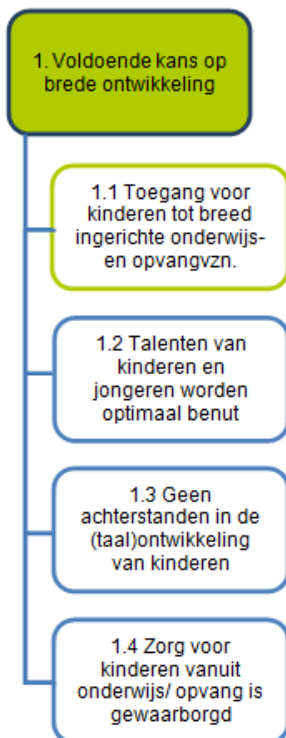
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse
- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1. Voldoende kans op brede ontwikkeling				
1.3 - Achterstandsl leerlingen 4 t/m 12 jarigen (%)				
1.4 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (aantal)				
1.4 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (aantal)				
1.4.2 - Deelnemers aan het VO en MBO onderwijs die vroegtijdig school verlaten (%)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Huur noodlokalen Brede School De Meridiaan

Bij de planvorming van de nieuwbouw voor de Brede School De Meridiaan is voor basisschool De Nieuwe Kring, die onderdeel uitmaakt van deze brede school, uitgegaan van 15 groepen. Bij de start van de bouw en daarmee samenhangende verhuizing naar de noodbouw in Diemen Zuid werd destijds een iets hoger aantal vierjarigen toegelaten; de school had de verwachting dat de onrust rondom de bouw en de noodhuisvesting de school leerlingen zou kosten. Dit is echter niet het geval gebleken. Ook zijn er minder verhuizingen geweest, waardoor er minder kinderen zijn uitgestroomd. Stichting De Nieuwe Kring heeft gelet hierop een spoedaanvraag ingediend voor een tijdelijke 16^e lokaal. Het schoolbestuur heeft, voordat zij hiertoe over gingen, eerst de mogelijkheden binnen de Brede School De Meridiaan bekeken, zeker vanwege alle meerkosten die het realiseren van de digitale leeromgeving vraagt als ze een lokaal op een dislocatie hebben. Dit is echter binnen hun eigen setting niet mogelijk. Daarom is gekeken naar buiten het gebouw en is gekomen tot de huisvesting van Stichting BSO Popeye in de Prinses Marijkestraat. Zij hebben hier momenteel ruimte tot hun beschikking en bovendien is hier dubbelgebruik goed mogelijk. In de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Diemen 2015, die is vastgesteld door de Raad, staat in bijlage IV, onderdeel C - C5 het volgende opgenomen over de huur van tijdelijke voorzieningen: "huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten" huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten". Stichting De Nieuw Kring en Stichting BSO Popeye zijn tot de afspraak gekomen dat er een huurprijs van € 120 per m² verschuldigd is. De school heeft 56 m² nodig. De kosten voor twee jaar, vanaf 1 augustus 2016, komen daarmee uit op € 13.440.

Huur noodlokalen Brede School De Kersenboom

In het najaar 2014 is er een interne verbouwing geweest bij de Brede School De Kersenboom en de plaatsing van 3 portocabins bij deze brede school, zodat er voldoende capaciteit zou zijn voor het kinderdagverblijf en het onderwijs totdat de nieuwbouw gereed zou zijn. Afsproken is dat de gemeente de plaatsingskosten voor haar rekening zou nemen en Stichting Openbaar Onderwijs Primair de huurkosten van de portocabins. Bij nader inzien sluiten deze gemaakte afspraken niet aan bij de Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs gemeente Diemen 2015. In de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Diemen 2015 staat in bijlage IV, onderdeel C –C5 het volgende opgenomen over de huur van tijdelijke voorzieningen "huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten". huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten". Daarom wordt voorgesteld de huurkosten van de portocabins voor de periode 1 oktober tot en met 31 juli 2017 alsnog te vergoeden aan Stichting Openbaar Onderwijs Primair. De huur die Stichting Openbaar Onderwijs Primair voor de periode 1 oktober 2014 tot en met 1 juli 2017 verschuldigd is aan Primakabin bedraagt € 51.476,43. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit de algemene middelen.

Bouwtechnische ondersteuning beheer en exploitatie brede scholen

In de kadernota 2012 is besloten om het beheer van de brede scholen door de verschillende beheersstichtingen, op een goede wijze bouwtechnisch te ondersteunen vanuit de gemeente, dit vanuit de wens meer grip te hebben op het bouwtechnisch beheer van de brede scholen (Meridiaan, Noorderbreedte en de Kersenboom) in Diemen. Een beheerstichting mag en kan bouwtechnische ondersteuning en advisering verwachten van de eigenaar van het gebouw en ook wij vinden het noodzakelijk om het beheer van de brede scholen op een goede en verantwoorde wijze te regelen. De financiële consequenties van de extra bouwtechnische ondersteuning zouden in de begroting 2013 en verder worden opgenomen. Dit is nog niet gebeurd omdat de bouw van de brede scholen nog niet was afgerond. Nu de scholen zijn opgeleverd willen we deze gewenste adviesfunctie formeel volledig invullen. Het budget van € 30.000 is meegenomen in de overige personeelskosten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Nieuwe ontwikkelingen

-

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Sociaal domein

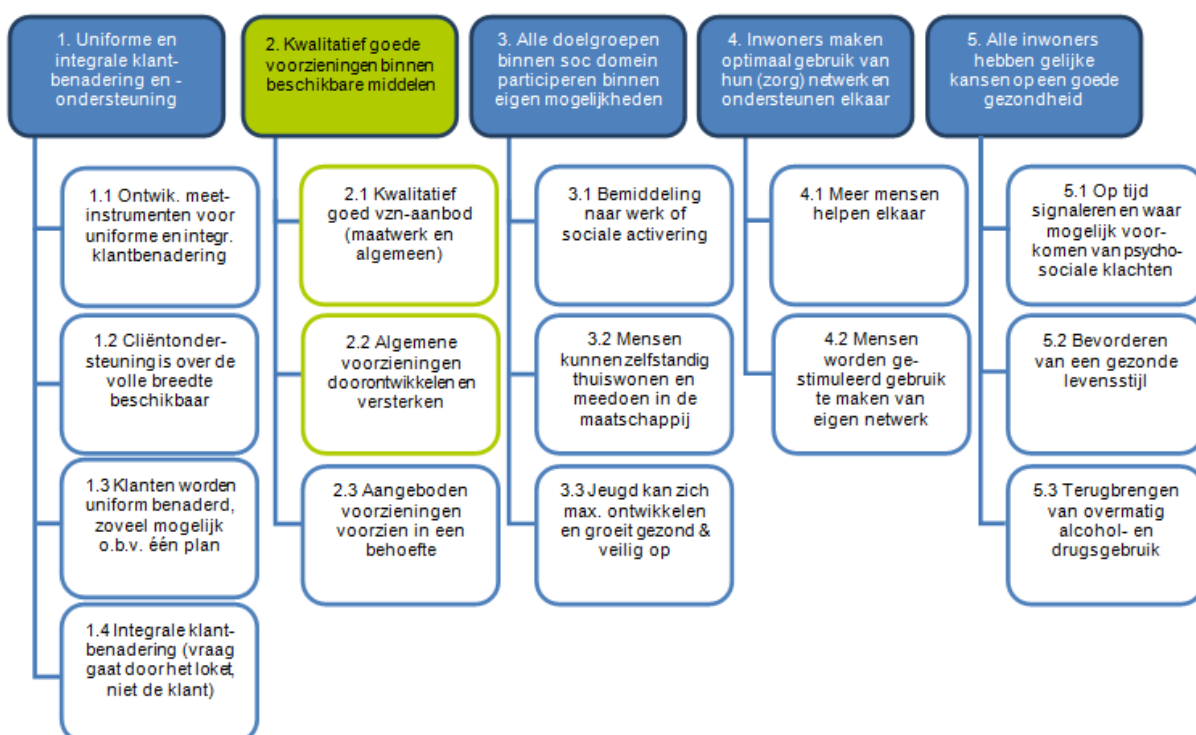
Portefeuillehouder:

- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling
- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	System	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele en algemene voorzieningen binnen beschikbare middelen)				
2. - Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners (aantal)				
3. Alle doelgroepen binnen het sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden				
3.1 - Banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (aantal)				
3.1 - Netto participatiegraad van mensen tussen 15-67 jaar die een baan hebben (%)				
3.1 - Werkloze jongeren, 16 t/m 24 jarigen (%)				
3.1.1 - Personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners (aantal)				

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
3.3 - Jongeren met een delict voor de rechter, 12-21 jarigen (%)				
3.3 - Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)				
3.3 - Melding kindermishandeling (%)				
3.3 - Jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp (%)				
3.3 - Jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming				
3.3 - Jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen

Gratis openbaar vervoer

Ingaande 1 juli 2016 tot 1 juli 2017 wordt als proef gratis openbaar vervoer aangeboden aan AOW gerechtigden met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. De regeling wordt begin 2017 geëvalueerd. De jaarlijkse kosten inclusief uitvoeringskosten bedragen € 55.000. Als de proef stopt vanaf 1 juli 2017 dan is voor 2017 een eenmalig budget nodig van € 30.000. Als de raad deze voorziening structureel wil aanbieden vanaf 2017 dan is een jaarlijks budget (inclusief uitvoeringskosten) noodzakelijk van € 55.000. Voorgesteld wordt ingaande 2017 de jaarlijkse kosten a € 55.000 structureel te dekken uit de algemene middelen.

Uitvoering van de nieuwe taken

In het bestek van de begroting 2015 is een financiële vertaling gemaakt van de nieuwe taken in het sociaal domein. In het verlengde hiervan is de hiervoor benodigde formatie in beeld gebracht. Als uitgangspunt hierbij is gehanteerd dat de kosten die voor de uitvoering hiervan noodzakelijk zijn, ten laste worden gebracht van het door het Rijk beschikbaar gestelde budget voor de drie D's .

In de hierop betrekking notitie 'de decentralisaties en de gevolgen voor organisatie en uitvoering' is aangegeven dat medio 2016 de balans zal worden opgemaakt ten aanzien van de voor de continuering van beleid en uitvoering noodzakelijke formatie. Dit zal in het kader van de begroting 2017 e.v. meegenomen worden. Uitgangspunt blijft dat de hiervoor benodigde kosten ten laste van de beschikbare budgetten zullen worden gebracht.

Maatwerkvoorzieningen

In de voorbereiding op de transitie vanuit de AWBZ is € 18.777 beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van maatwerkvoorzieningen. Deze middelen waren eenmalig beschikbaar, maar zijn structureel in de begroting gekomen. Dit budget kan terugvloeien naar de algemene middelen.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Welzijn, sport en cultuur

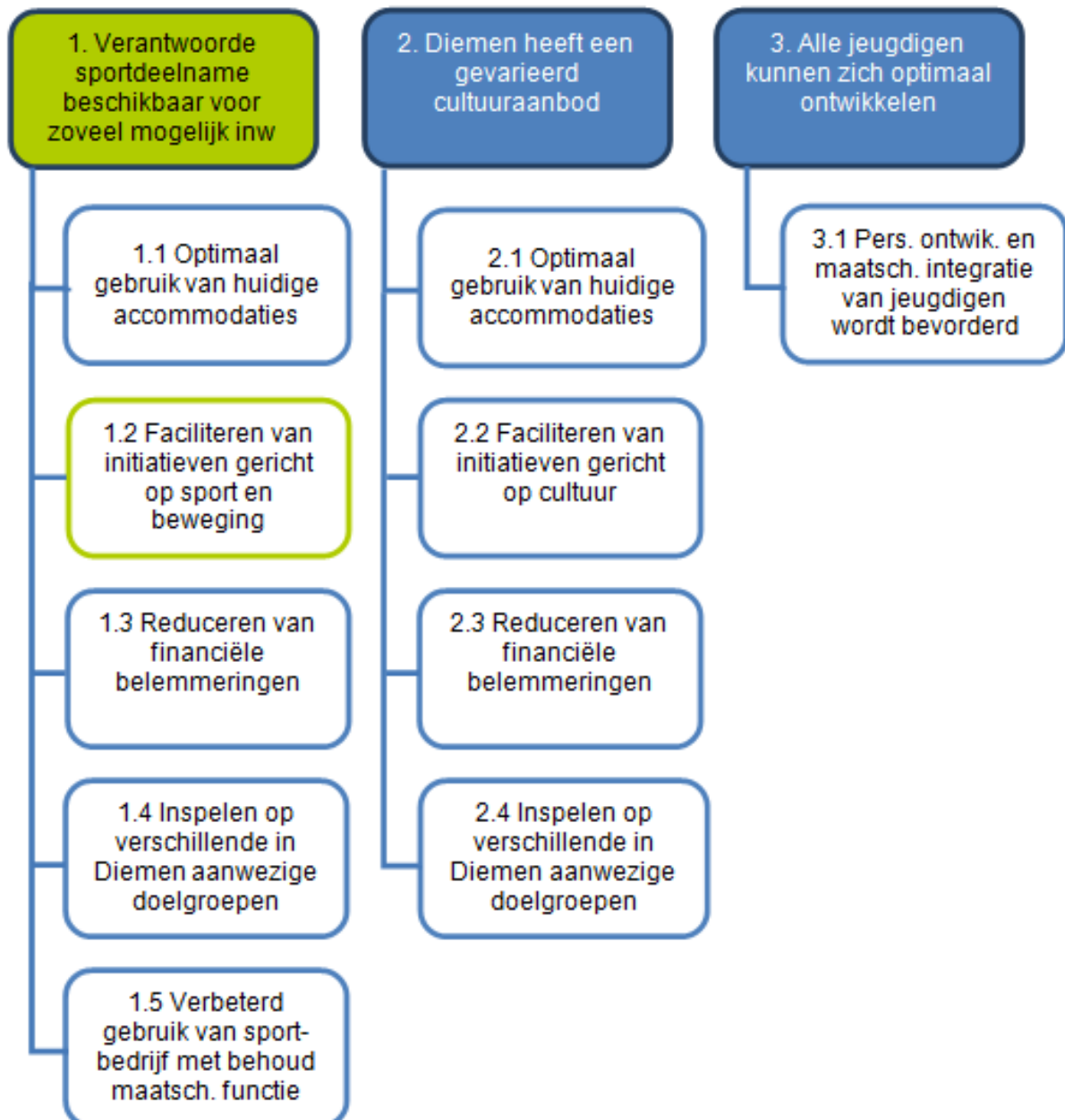
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse
- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Samenleving C. Schelling

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
5. - Niet sporters (%)				
5. - Actieve deelname verenigingsleven afgelopen 12 maanden (%)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen

Aanleg van een Johan Cruyff court

In de sportnota 2016 -2020 wordt rekening gehouden met de aanleg van een Johan Cruyff court in Diemen Zuid. De kosten hiervoor bedragen ca. € 180.000. De kapitaals- en onderhoudskosten dienen uit nieuw budget gedekt te worden.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Welzijn, sport en cultuur			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ¹	Investering	2017	2018	2019	2020
1	N	Johan Cruyff court	-	180		

---

¹ Nieuw/Gewijzigd

Programma Inkomen en armoedebelid

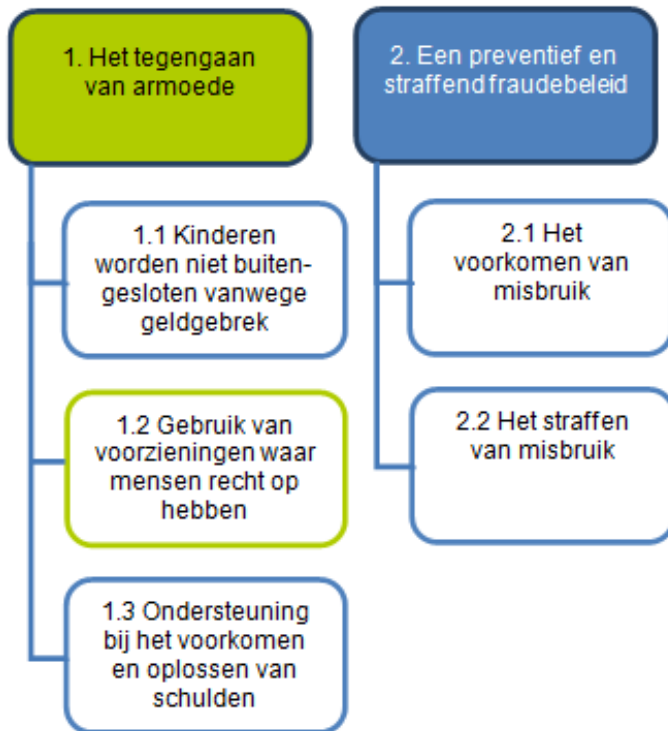
Portefeuillehouder:

- R.P. Grondel

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Publiekszaken A. Oonk

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1. Het tegengaan van armoede				
1.2 - Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (aantal)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

-

Nieuwe ontwikkelingen

Toename kosten bijzondere bijstand in verband met statushouders

Door een verwachte toename van het aantal statushouders in 2017 zullen de kosten voor bijzondere bijstand zoals inrichtingskosten en kosten voor overbruggingsuitkeringen toenemen. Het is nog niet bekend of en in welke mate de gemeente gecompenseerd wordt.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Programma Leefomgeving en milieu

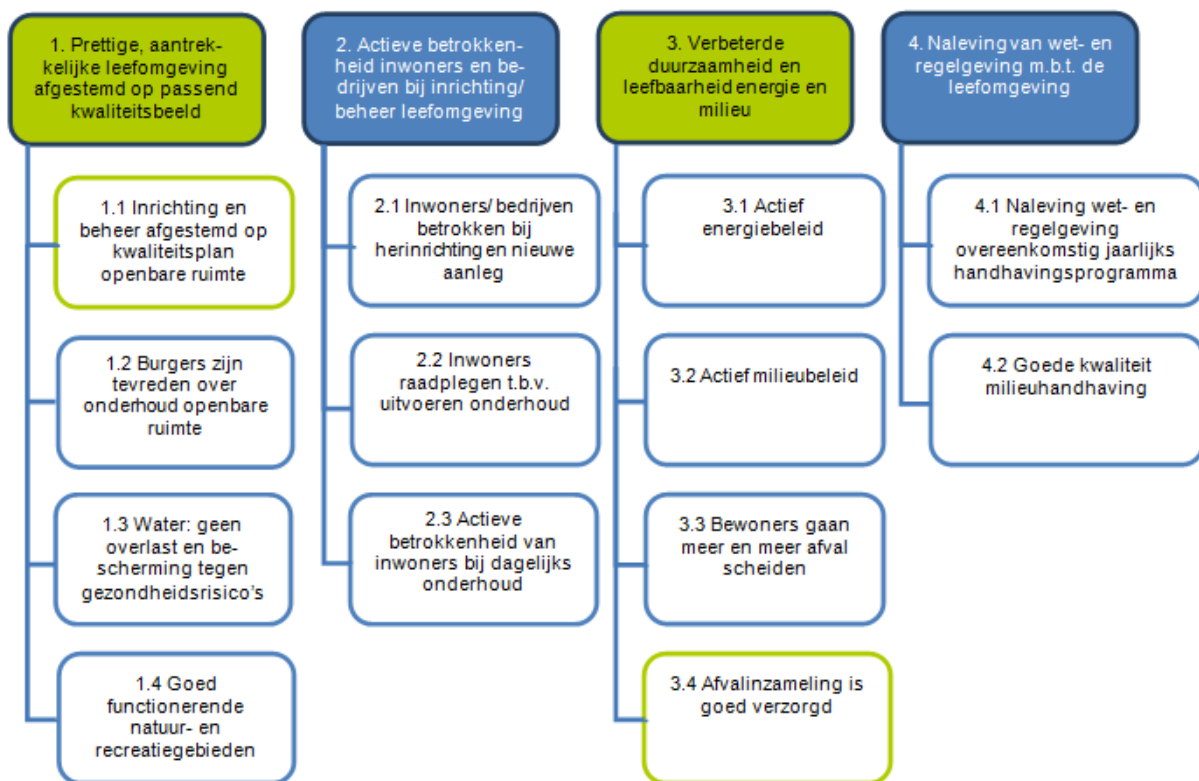
Portefeuillehouders:

- J. Klaasse (openbare ruimte)
- E. Boog (handhaving)
- R.P. Grondel (milieu)

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijk Beheer R. Burgmeijer
- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van energie en milieu				
3.1 - Hernieuwbare elektriciteit (%)				
3.3 - Omvang huishoudelijke restafval (kg/ inwoner)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Areaaluitbreiding Openbare Ruimte

In de aankomende jaren gaat het inwoneraantal van de gemeente Diemen fors groeien. Oorzaak hiervan is de grootschalige woningbouw in Bergwijkpark (Holland Park), Plantage de Sniep en een aantal kleinschalige woningbouwlocaties.

De woningbouw brengt met zich mee dat ook het areaal van de openbare ruimte zal groeien. Zo zal bijvoorbeeld het huidige areaal verhard oppervlak van circa 1.130.000 m² groeien met circa 56.000 m². Dit heeft consequenties voor het dagelijks beheer en het groot onderhoud van de openbare ruimte.

Ook is gekeken naar grootschalige wijzigingen in de openbare ruimte naar aanleiding van reconstructies, herinrichtingen en inbreidingsprojecten die hebben plaatsgevonden in de periode vanaf 2013 tot 2016. Deze projecten zijn reeds opgeleverd en de bijbehorende openbare ruimte is in beheer genomen. De huidige onderhoudsbudgetten zijn hierop nog niet aangepast.

De areaaluitbreiding naar aanleiding van de geprognosticeerde woningbouw, reconstructies en herinrichtingen hebben effect op de exploitatiebegroting voor de dagelijks onderhoudsbudgetten en de dotaties in de voorzieningen groot onderhoud openbare ruimte.

De extra benodigde onderhoudsbudgetten zijn per programma per jaar opgenomen in onderstaande tabel.

Totaal Onderhoud fasering	2017	2018	2019	2020
Wegen binnen de bebouwde kom (inclusief verkeersvoorzieningen en parkeerplaatsen)	-25	-45	-65	-80
Openbare Verlichting	-10	-20	-30	-35
Bruggen, Viaducten en kademuren	-5	-15	-25	-30
Waterkering, Afwatering en Landaanwinning	-5	-10	-20	-25
Groenvoorziening	-30	-30	-25	-20
Speelterrinen	0	0	-5	-5
Reiniging en Schone leefomgeving*	-175	-465	-780	-1035
Meenemen in tarief afvalstoffenheffing	175	465	780	1035
Riolering en waterzuivering**	-5	-10	-15	-20
Meenemen in tarief rioolbelasting	5	10	15	20
Totaal per jaar	-75	-120	-170	-195

Afval inzameling

In 2016 is een nieuwe aanneemsom overeengekomen met N.V. De Meerlanden. In de begroting 2016 was al een voordeel opgenomen van € 100.000 ten opzichte van 2015. Daarnaast was voorzichtigheidshalve een onttrekking geraamd uit de 'Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing'. Nu blijkt dat de aanneemsom nog voordeliger is uitgepakt. Per saldo resteert een voordeel van bijna € 150.000. Dit voordeel zal zich vertalen in een verlaging van het tarief afvalstoffenheffing. In een aparte nota 'Lokale Heffingen' wordt u raad voorgelegd welke keuzes hierbij mogelijk zijn. Te denken valt dan onder andere aan het vergroten van het verschil tussen het tarief voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

De nieuwe aanneemsom neemt ook een risico met zich mee omdat nu achteraf op basis van werkelijke hoeveelheden wordt afgerekend. In de nota 'Lokale Heffingen' zal daarom een voorstel komen om de egalisatievoorziening op een minimaal peil te houden.

Planning is de nota 'Lokale heffingen' voor de behandeling van de Programmabegroting 2017 ter vaststelling aan te bieden.

Rentetoerekening afval

In april is door de gemeenteraad de 'Nota Activa- en Rentebeleid 2016' vastgesteld. In deze nota is de nieuwe regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording voor Gemeenten (BBV) verwerkt. Belangrijkste wijziging is het transparant maken van de rentebaten- en lasten binnen de begroting. Het doorberekenen van rente naar de kostendekkende beleidstaken, afval en grondzaken blijft plaatsvinden. Het bijbehorende rentepercentage wordt bepaald op basis van de nieuw berekeningswijze van het BBV. Het rentepercentage is gelijk aan het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, vermenigvuldigd met de verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen (Passiva). Dit percentage wordt jaarlijks bij de kadernota bepaald.

Het doorberekenen van rente naar de kostendekkende beleidstaak afval blijft plaatsvinden. De verlaging van 3,5% naar 2,0% levert een gering voordeel op voor het tarief afvalstoffenheffing maar heeft daarentegen een nadelig effect op het begrotingssaldo.

Afvalinvesteringen	2017	2018	2019	2020
Rentetoerekening is 3,5%	25	25	25	25
Bijstelling naar 2,0%	15	15	15	15
Effect	-10	-10	-10	-10

Rentetoerekening gemeentelijk rioleringsplan

In april is door de gemeenteraad de 'Nota Activa- en Rentebeleid 2016' vastgesteld. In deze nota is de nieuwe regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording voor Gemeenten (BBV) verwerkt. Belangrijkste wijziging is het transparant maken van de rentebaten- en lasten binnen de begroting. Het doorberekenen van rente naar de kostendekkende beleidstaken, afval en grondzaken blijft plaatsvinden. Het bijbehorende rentepercentage wordt bepaald op basis van de nieuw berekeningswijze van het BBV. Het rentepercentage is gelijk aan het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, vermenigvuldigd met de verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen (Passiva). Dit percentage wordt jaarlijks bij de kadernota bepaald.

Het doorberekenen van rente naar de kostendekkende beleidstaak riolering blijft plaatsvinden. Het bijbehorende rentepercentage wordt bepaald bij het vaststellen van het nieuwe uitgebreid gemeentelijk rioolplan (vGRP) voor de duur van dit plan. Op dat moment vindt de integrale afweging plaats voor de lastendruk van rioolheffing. Het huidige plan loopt tot 2018. Vanaf 2019 zal de wijziging effect hebben op het meerjarenperspectief.

Rioolinvesteringen	2017	2018	2019	2020
Rentetoerekening is 3,5%	750	780	750	750
Bijstelling naar 2,0% vanaf 2019	750	780	375	375
Effect	0	0	-375	-375

Nieuwe ontwikkelingen

Afkoopsom dagelijks beheer project OOIJ

In 2015 is er door Afdeling Ruimtelijk Beheer geld ontvangen vanuit gemeente Amsterdam, voor het afkopen voor 10 jaar van het dagelijks onderhoud aan de Oostelijke Onstluitingsweg IJburg (OOIJ). Het betreft een totaalbedrag van € 295.711.

Jaarlijks wordt 1/10 deel in de exploitatie geboekt voor het dagelijks onderhoud. Dit bedrag fungeert aankomende 10 jaar als dekkingsmiddel voor de gevraagde verhoging van de onderhoudsbudgetten naar aanleiding van de areaaluitbreiding.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Programma Leefomgeving en milieu			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ²	Investering	2017	2018	2019	2020
1.	N	Vervanging bestratingsmateriaal	-	-	-	200
2.	N	Vervangen civieltechnische kunstwerken	907	31	254	73
3.	N	Renovatie begraafplaats Gedenk te Sterven	45	-	-	-
4.	N	Vervangen PVC riool Vlindertuin	-	-	-	1.451
5.	N	Vervangen onderheid riool Hoofdassen	-	-	-	3.358
6.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 12	-	75	-	-
7.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 13	-	78	-	-
8.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 15	-	-	22	-
9.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 19	-	58	-	-
10.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 20	-	-	-	76
11.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 21	-	-	58	-
12.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 22	76	-	-	-
13.	N	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 23	-	-	-	82
14.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 26	-	-	-	72
15.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 28	-	-	-	25
16.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 29	-	-	-	37

² Nieuw/Gewijzigd

Programma Leefomgeving en milieu			Investeringsbedrag			
Nr.	N/G ²	Investering	2017	2018	2019	2020
17.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, veegmachine nr. 30	-	-	-	180
18.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, veegmachine nr. 31	-	-	-	125
19.	G	Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 34	-	-	-	22
20.	G	Vervangen PVC-riool Scheepskwartier	-	-	1.222	-
21.	G	GRP-Plan Gemalen (Vervangen van persleidingen)	-	-	-	558

Nieuwe/gewijzigde investeringen

1. Al enige jaren wordt met het jaarlijks activeren van € 200.000 aan nieuw bestratingmateriaal gerekend. In het investeringsplan dient ook met dit krediet voor 2020 te worden gerekend. In de doorberekeningen van de werkplannen wordt hiermee rekening gehouden.
2. Binnen het vastgestelde uitvoeringsplan 2016-2020 voor beheer en onderhoud van civieltechnische kunstwerken, worden een aantal objecten in totaliteit vervangen. Een wezenlijke vervanging is de elektrotechnische installatie van Diemerbrug en Venserbrug in 2017. De te vervangen objecten binnen het uitvoeringsplan 2016-2020, worden als investering opgevoerd.
3. Begraafplaats Gedenk te Sterven is voor het laatst gerenoveerd in 1989. Nu, 27 jaar verder, is er door weersinvloeden schade aan de muurfundamenten en graven. Om verder verval tegen te gaan is muurrenovatie en gedeeltelijk grafherstel noodzakelijk. Tevens leeft de wens om de begraafplaats meer toegankelijk en zichtbaar te maken. Een mogelijkheid hiervoor is een verlichtingsplan. Om verlichting te realiseren zijn er onderzoeken nodig voor het effect op de aanwezige fauna. Op basis van de vooronderzoeken wordt een verlichtingsplan gemaakt. Het kunnen plaatsen van de verlichting is wel afhankelijk van de uitkomst in het fauna-onderzoek.
4. en 20. De vervanging van riolering in Vlindertuin en Scheepskwartier loopt synchroon met de buurtreconstructies, waarvan de planning gewijzigd is.
5. Tijdens de voorbereiding van de reconstructie van de hoofdassen zal een nieuwe rioolinspectie uitwijzen of (geheel of gedeeltelijk) gebruik gemaakt kan worden van renovatiemethoden (kous) in plaats van vervanging, wat de kosten sterk zal reduceren. Het in de tabel opgenomen bedrag voor "vervanging onderheid riool hoofdassen", gaat voornamelijk uit van volledige vervanging van de onderheide betonconstructies, inclusief wegparatie.
- 6 t/m 19. Vervanging voertuigen team Wijkbeheer. Voor het functioneren van team Wijkbeheer is een goede onderhoudsstaat van de dienstauto's van groot belang. Door het zeer intensieve gebruik van een aantal voertuigen wordt gerekend met een afschrijftermijn van 5 jaar. Voor een deel van de voertuigen is gebleken dat een langere afschrijftermijn mogelijk is (6-7 jaar). Dit is ook door eerdere beoordelingen van de voertuigen gebleken. In bovenstaande investeringstabel zijn wijzigingen (veelal doorschuivingen) op basis van de meest recente beoordeling ingevoerd.

21. De restlevensduur van (kunststof) rioolpersleidingen is (landelijk) onbekend. Het GRP houdt daarom rekening met een theoretische restlevensduur van 45 jaar, waaruit theoretische vervangingen vloeien. Hieruit volgt dat 1,5 km rioolpersleiding die in 1972 werd aangelegd, in 2017 vervangen zou kunnen worden. Daar is echter tot op heden geen aanleiding voor. Het GRP moet echter wel rekening houden met een toekomstige vervanging, met als gevolg dat de investering wel in het huidige tarief van de rioolheffing verwerkt is.

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Afdelingsmanager Ruimtelijke Ontwikkeling M. Cornelissen

Doelstellingen in één oogopslag

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
1. Vergunningaanvragen worden snel, juist en digitaal afgehandeld				
1.1 - Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (aantal)				
1.1 - Demografische druk (%)				

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

Rentetoerekening grondexploitaties

In april is door de gemeenteraad de 'Nota Activa- en Rentebeloid 2016' vastgesteld. In deze nota is de nieuwe regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording voor Gemeenten (BBV) verwerkt. Belangrijkste wijziging is het transparant maken van de rentebaten- en lasten binnen de begroting. Daarnaast is vastgesteld dat alleen het

gemiddelde rentepercentage van de uitstaande leningen naar grondexploitaties mag worden toegerekend. Dit heeft voor Diemen een negatief effect op het begrotingssaldo. Waar we eerst nog 3,5% rente toerekende is dat nu 2,0% geworden (zie eerdere uitgangspunt rentepercentage).

Rentetoerekening grondexploitaties	2017	2018	2019	2020
Rentetoerekening was 3,5%	400	200	100	100
Bijstelling naar 2,0%	200	100	50	50
Effect	-200	-100	-50	-50

Nieuwe ontwikkelingen

Formatieuitbreiding

- Beleidsmedewerker Wonen (0.5 fte): De ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn in Diemen veel sneller gegaan dan verwacht. Er wordt nu volop gebouwd, waarbij de markt de productie bepaalt. Er wordt nagedacht over de mogelijkheden om nieuwe sociale woningbouw in Diemen te kunnen realiseren. De gemeenteraad is eerder over een plan van aanpak hiervoor geïnformeerd. Voor de beleidsmatige ondersteuning van de uitvoering daarvan is personele capaciteit nodig. Verder zijn er veel onderwerpen die binnen het taakveld wonen meer aandacht vragen, dan er nu aan kan worden gegeven. Denk daarbij aan huisvesting van bijzondere doelgroepen zoals statushouders, de uitvoering en implementatie van nieuwe wetgeving zoals de aanpassing van de Woningwet en Huisvestingswet, het maken van en het sturen op de afspraken met woningcorporaties en dergelijke. Voor het beleidsveld wonen is op dit moment geen specifieke ambtelijke capaciteit beschikbaar. De werkzaamheden zijn ondergebracht bij een beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkeling. Die heeft echter zijn handen vol aan de versnelde ontwikkeling van Holland Park. Benodigd budget: € 40.000.
- Beleidsmedewerker Stedenbouw (structureel van 31 u/week naar 36 u/week): De beleidsmedewerker stedenbouw levert een vakinhoudelijke bijdrage als het gaat om stedenbouw, architectuur, inrichting openbare ruimte en reconstructies. Gelet op de vele projecten is het uren aantal van deze medewerker in 2015 en 2016 tijdelijk verhoogd naar 36 uur per week. Gelet op vele ruimtelijke ontwikkelingen en reconstructies verwachten wij dat de inzet van deze medewerker de komende jaren zeker niet zal afnemen. De lokale deskundigheid van deze medewerker weegt zwaar bij deze werkzaamheden, waardoor wij de voorkeur geven aan urenuitbreiding in plaats van te kiezen voor meer inhuur van externe bureaus op dit punt. Benodigd budget: € 12.000.
- Buitengewoon opsporingsambtenaar-BOA (1 fte): Door het onderbrengen van parkeercontroles bij een externe partij (P1) is het aantal BOA's voor toezicht/handhaving in de openbare ruimte teruggebracht van 4 naar 3. Hierover is in de raad uitgebreid gediscussieerd. Wij hebben toegezegd hierop terug te komen in het kader van de groei van Diemen. Met name door de ontwikkeling van Holland Park, wordt de openbare ruimte, die aandacht behoeft van onze BOA's aanzienlijk uitgebreid. De noodzaak voor de uitbreiding van het aantal van deze BOA's van 3 naar 4 staat voor ons niet ter discussie, wel het moment waarop deze uitbreiding moet plaatsvinden. Het benodigd jaarbudget voor de uitbreiding bedraagt € 60.000.

Nieuwe/gewijzigde investeringen

-

Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder:

- A.J.M. Scholten

Ambtelijk:

- Directie-adviseur K. Deutekom

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

Lagere opbrengst toeristenbelasting

Binnen Diemen is één hotel aanwezig waar voornamelijk Poolse werknemers verblijven. Al enige jaren zijn we in onderhandeling met de eigenaar van het hotel over een juiste registratie van het aantal overnachtingen. In 2015 zijn we tot een schikking gekomen. Over de jaren 2012 tot en met 2014 is hierdoor een vermindering opgelegd. Een deel van deze lagere opbrengsten is structureel, namelijk € 12.000.

Autonome ontwikkelingen

Algemene uitkering

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Structureel				
Meerjaren begroting 2016-2019	32.725	32.960	33.365	34.565
Accres-ontwikkeling	110	330	320	320
Plafond BTW-compensatiefonds	110	130	190	190
Risico's	-	-230	-255	-255
Woningaantallen	-155	-180	270	425
Inwonersaantallen	75	120	305	295
Ontwikkeling maatstaven	600	515	625	290
Totaal mutaties Structureel	740	685	1.455	1.265
Incidenteel				
Totaal mutaties Incidenteel	-	-	-	-
Prognose Algemene uitkering	33.465	33.645	34.820	35.830

Accresontwikkeling en Plafond BTW-compensatiefonds en risico's

Zoals wij in de septembercircularre 2015 hebben gemeld, is de verwachting voor 2016 en verder dat het voordeel op het BTW-compensatiefonds kan omslaan. Door de verwachte economische groei is de kans groot dat gemeenten vaker een beroep op dit fonds zullen doen. De hogere uitname uit het fonds zal het Rijk op het gemeentefonds verhalen. Hetgeen leidt tot een lagere Algemene uitkering. Daarnaast is op het VNG-congres over Gemeentefinanciën de verwachting uitgesproken dat het accres bij de volgende meicircularre

naar beneden wordt bijgesteld door het Rijk. Dit is voor ons de aanleiding om vooralsnog de effecten van het accres en BTW-compensatiefonds niet volledig te betrekken bij de berekening van de algemene uitkering (risico's).

Inwoneraantallen/Woningaantallen

De woningaantallen en inwoneraantallen hebben wij gebaseerd op de informatie uit de basisadministratie gebouwen (BAG) en de gemeentelijke basisadministratie (GBA). De ontwikkeling van de aantallen woningen en inwoners sluit aan op de visie op de groei van Diemen.

Voor meer informatie over de ontwikkeling van de woning- en inwoneraantallen verwijzen wij u naar de uitgangspunten met de aantallen inwoners en woningen.

Overige maatstaven

Het effect heeft vooral te maken met de ontwikkeling van het minderhedenaantal en het klantpotentiaal van Diemen.

Extra onderzoek herverdeling gemeentefonds

De middelen van het subcluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing van het gemeentefonds (VHROSV) maken onderdeel uit van de voorgenomen herverdeling van het gemeentefonds. Het gaat om een bedrag van circa € 129.000.000, waarvan 341 gemeenten, inclusief Diemen financieel beter van worden en 61 gemeenten waaronder de G4 er op achteruitgaan. Gezien het grote financieel effect met name voor de G4, twijfelt het ministerie van Binnenlandse zaken of de herverdeling wel verstandig is. Wellicht ontvangen wij bij de meicirculaire 2016 meer informatie over dit knelpunt.

Meeropbrengsten toeristenbelasting

In 2017 en 2018 worden twee nieuwe hotels in de nabijheid van Holland Park opgeleverd. Dit levert de gemeente extra opbrengsten toeristenbelasting op.

	2017	2018	2019	2020
Meeropbrengsten toeristenbelasting	0	40	120	120

Nieuwe ontwikkelingen

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Nieuwe Wet Vennootschapbelasting

Op basis van de nieuwe Wet Vennootschapbelasting moeten overheidsondernemingen vanaf 1 januari 2016 belasting betalen over hun winst. Ter voorbereiding hebben wij aan een fiscaal adviesbureau gevraagd welke consequenties de wet Vpb voor Diemen heeft. De risico's voor Diemen zijn in een rapport in beeld gebracht en het rapport bevat een implementatietraject. Onderdeel van de implementatie is de risico's van de grondexploitaties in kaart te brengen. In samenwerking met een externe planeconoom en fiscalist worden de consequenties en mogelijke keuzes in kaart gebracht.

Sociaal Domein

Vanaf 1 januari 2015 is een drietal regelingen in het sociaal domein gedecentraliseerd naar de gemeenten. Het betreft de nieuwe Jeugdwet, de overheveling van een deel van de AWBZ naar de Wmo en de Participatiewet. De decentralisaties gaan gepaard met forse bezuinigingen. In 2015 is voor de Wmo en de Jeugdwet sprake van een overgangsrecht. De overgangsregeling garandeert burgers dat zij in 2015 dezelfde zorg krijgen, met dien verstande dat de gemeente wel al in 2015 gekort wordt op haar budget. Het verschil tussen de daadwerkelijke uitgaven voor zorg en het budget dat wij ontvangen voor 2015 is door het ontbreken van cliëntgegevens en de korte ervaring nog moeilijk te kwantificeren. Ondanks dat het jaarrekeningtraject is afgerond is nog geen volledig beeld op de uitputting van de budgetten. Oorzaak hiervan ligt bij de aanlevering van accountantsverklaringen van de zorgaanbieders.

Net als voor 2016 geldt bij het opmaken van de begroting 2017 het uitgangspunt dat de uitgavenbudgetten gelijk zijn aan de te ontvangen gedecentraliseerde Rijksbudgetten. Wetende dat er een korting op plaatsvindt geldt dit dus als een structureel risico in de begroting. Daarnaast zijn het Rijk en de gemeenten een objectieve verdeelsleutel aan het uitwerken. Waarschijnlijk brengt dit ook een herverdeeffect met zich mee.

Uiteindelijk zullen we na enige jaren ervaring en de vastgestelde verdeelsleutel kunnen bepalen of er al dan niet een financieel risico is. Voorstel is tot en met 2017 de verschillen te verrekenen met de risicoreserve. Daarna dient, indien nodig, een structurele oplossing gezocht te worden.

Bergwijkpark / Holland Park

De onderhandelingen over Bergwijkpark / Hollandpark kristalliseren zich steeds verder uit. Insteek bij de onderhandelingen is dat het risico voor de gemeente Diemen met een maximum wordt gekwantificeerd. Daarnaast is er sprake van een jaarlijkse vergoeding voor de dekking van de kosten van de gemeente Diemen voor dit project. Deze vergoeding is voornamelijk voor de personele inzet (sturing en regie op projecten in openbare ruimte). In 2016 zal er een voorstel volgen om voor het project Bergwijkpark / Holland Park een grondexploitatie te openen.

Verbonden partijen

De hoogte in de bijdrage van de gemeente in de gemeenschappelijke regelingen wordt mede bepaald door het aantal inwoners. Door de verwachte groei van de Gemeente Diemen is het aannemelijk dat de bijdrage in de diverse gemeenschappelijke regelingen hoger uitvallen vanaf 2018. Hiermee is bij de autonome effecten van de groei van Diemen en dus ook in deze kadernota rekening gehouden.

Duo+

Na enkele jaren 'ontwerpen aan de tekentafel', is Duo+ inmiddels zo'n vijf maanden 'van start'. Per 1 januari 2016 zijn 269 medewerkers formeel in dienst van Duo+. Zij werken vanuit de drie gemeentehuizen samen aan optimale dienstverlening op de terreinen van beheer, (beleid)uitvoering en bedrijfsvoering.

De medewerkers hebben deze eerste maanden bergen werk verzet. Maar de opstart van zo'n nieuwe organisatie blijkt ook complex en weerbarstig. Daarbij is de organisatie werkende weg tegen een aantal beperkingen van eerder gemaakte keuzes aan gelopen. Het Dagelijks Bestuur onderzoekt waar bijsturing nodig is en welke keuzes daarbij genomen moeten worden. De eerste bevindingen worden vastgelegd in de eerste voortgangsrapportage Duo+. Planning is de voortgangsrapportage gelijktijdig met de behandeling van deze Kadernota aan de raad voor te leggen.

Uit de eerste bevindingen blijken de volgende risico's zich voor te doen:

1. Zoals aangegeven zijn er bijna 270 medewerkers geplaatst in de nieuwe Duo+-organisatie. Slechts enkele medewerkers zijn 'bovenformatief' verklaard. Dit brengt tijdelijk meerkosten met zich mee;
2. Het reorganiseren, harmoniseren en moderniseren brengt een grote werkdruk met zich mee. Het ziekteverzuim is hierdoor fors gestegen (bijna 10%). Om de werkzaamheden toch door te laten gaan is inhuur van personeel nodig;
3. Niet alle nieuwe functies binnen Duo+ zijn direct gevuld. In afwachting van de plaatstingsprocedure is gewacht met het openstellen van de vacatures. Vervolgens hebben de teamleiders een teamplan opengesteld en kunnen de vacatures worden opengesteld. Het vertraagd invullen van de vacante functies leidt tot externe inhuur;
4. Gezien nieuwe ontwikkelingen en inzichten zijn meer investeringen nodig in ICT. Bezien wordt wat de structurele meerkosten zijn.
5. Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van 100% harmonisatie. De praktijk blijkt weerbarstiger, minder harmonisatie verkleint de kans op het behalen van het efficiencyvoordeel op termijn.

Duo+ heeft bij de start zelf geen reserves. Personele frictiekosten of overschrijdingen op ICT-gebied komen uiteindelijk ten laste van de deelnemende gemeenten. Diemen heeft binnen de begroting voldoende ruimte om autonome ontwikkelingen op te vangen. Voor structurele beleidskeuzes zal een afweging gemaakt moeten worden.

Ter dekking van incidentele frictiekosten voor personeel en ICT zal de Algemene Reserve / Risicoreserve ingezet moeten worden.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Nieuwe indicatoren

Verplichte indicatoren	Systeem	Wanneer	Wie meet	Verantw. beleidsmdw
? - Functiemening (%)				
AD - Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)				
AD - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)				
AD - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)				
Algemeen - Formatie per 1.000 inwoners (fte)				
Algemeen - Bezetting per 1.000 inwoners (fte)				
Algemeen - Apparaatskosten per inwoner (€)				
Algemeen - Externe inhuur per inwoner (€)				
Algemeen - Overhead (%)				

Personeelskosten

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Vertrekpunt meerjarenraming 2016-2020	-10.905	-10.775	-10.710	-10.710
CAO Ontwikkeling ambtenaren 3,4%	-190	-190	-190	-190
CAO 2017 1 %	-55	-110	-110	-110
Pensioenpremie	110	110	110	110
Ex-medewerkers/bestuurders	-100	-120	-60	55
CAO Ontwikkeling bestuurders	-10	-10	-10	-10
Wethouders	100	100	-	-
Overige ontwikkelingen	-95	-110	-95	-95
Totaal mutaties	-240	-330	-355	-240
Prognose Kadernota 2017 Personeelskosten	-11.145	-11.105	-11.065	-10.950

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij in de periode 2017-2020 extra budget nodig hebben voor de personeelslasten. De oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn:

CAO 3,4%

In de recent afgesloten CAO voor de sector gemeenten is voorzien in een structurele loonsverhoging van 3,4%. In de meerjarenraming is rekening gehouden met 1,5%. De resterende 1,9% moet worden bijgeraamd, dit heeft een nadelig effect van € 191.000 structureel.

CAO 2017

Medio 2017 zal de huidige CAO aflopen en zal naar verwachting een nieuwe CAO tot stand gaan komen. Het is reëel te veronderstellen dat daarin een nieuwe structurele loonsverhoging wordt overeengekomen. Wij schatten die in op 1,0%. Als gevolg daarvan wordt voorgesteld een bedrag van € 54.000 in 2017 te ramen (half jaar) en vanaf 2018 € 108.000 structureel bij te ramen.

Pensioenpremie

De door de gemeente te betalen bijdrage in de pensioenpremies zijn lager dan geraamd. Hierdoor kan structureel een bedrag van € 111.000 worden afgeraamd.

Ex-medewerkers/bestuurders

Door mutaties in de verplichtingen voor ex medewerkers, bijv. een nieuwe WW verplichting en aflopende suppletiereregelingen moet tot een reële bijstelling van de geraamde bedragen leiden. In de meerjarenraming betekent dit op termijn een structurele vermindering van de lasten.

Wethouders

Door het aftreden van een wethouder zijn de loon c.q. wachtgeldkosten in 2017 lager dan geraamd. Begrotingstechnisch is vanaf 2019 weer rekening gehouden met een functieomvang van 3,6 fte voor de wethouders.

Overige

Door individuele loonmaatregelen, bijv. periodieke verhoging, nemen de loonkosten jaarlijks toe. Bovendien is met de vakbonden lokaal afgesproken dat per medewerker een individueel keuze budget bruto ter beschikking wordt gesteld. De in de begroting al geraamde 0,2% decentrale loonruimte wordt hiervoor aangewend. In plaats daarvan worden geen cadeaubonnen meer vertrekt in december. Verder is het aantal vakantie-uren, door het afschaffen van de leeftijds-uren, gemaximeerd op 180 uur per jaar. De effecten van deze afspraak waren nog niet geheel in de meerjarenraming verdisconteerd.

Daarnaast is in deze overige kosten de uitbreiding van de functie voor de bouwtechnische ondersteuning voor het beheer en de exploitatie van de brede scholen meegenomen. Hierover heeft in 2012 al besluitvorming plaatsgevonden. Nu de brede scholen zijn opgeleverd wordt de functie daadwerkelijk ingevuld.

Structurele gevolgen Jaarrekening 2015

-

Autonome ontwikkelingen

-

Nieuw beleid

Omschrijving Personeelskosten Nieuw	2017	2018	2019	2020
Stelpost uitbreiding personeel als gevolg van groei van Diemen	-125	-375	-475	-675
Hogere kosten bedrijfsvoering als gevolg van groei van Diemen	-50	-100	-150	-200
Prognose Kadernota 2017 Personeelskosten Nieuw	-175	-475	-625	-875
Nieuw personeel ten laste van stelpost				
Strategisch Financieel Adviseur / Planeconoom	-70	-70	-70	-70
Ondersteuning Jongerenraad	-5	-5	-5	-5
Beleidsmedewerker Wonen 0,5 fte	-40	-40	-40	-40
Beleidsmedewerker Stedenbouw uitbreiding van 31 naar 36 uur	-12	-12	-12	-12
Buitengewoon opsporingsambtenaar	-30	-60	-60	-60
Nieuw personeel ten laste van stelpost	-157	-187	-187	-187
Formatie ten laste van decentralisatiegelden sociaal domein (gebaseerd op doorzetten ramingen begroting 2016)				
WMO				
- samenleving	120	120	120	120
- publiekszaken	35	35	35	35
Jeugd				
- samenleving	150	150	150	150
- publiekszaken	35	35	35	35
Participatie				
- samenleving	50	50	50	50
- publiekszaken	300	300	300	300
Totaal formatie ten laste van decentralisatiegelden sociaal domein	690	690	690	690

Nieuwe/gewijzigde investeringen

Paragraaf Bedrijfsvoering			2017	2018	2019	2020
Nr.	N	Investering				
1.	N	Vervangen sporttoestellen diverse sportaccommodaties	40.000			
2.	N	Herinrichting raadzaal gemeentehuis. Vervangen vloerbedekking, meubilair en techniek.		200.000		

1. In diverse sportaccommodaties moeten er, door ouderdom en slijtage, de "grotere" sporttoestellen om reden van veiligheid worden vervangen.
2. Door de verwachte groei van Diemen zullen er, naar verwachting 25 raadsleden worden benoemd. Momenteel zijn er 21 raadsleden. De inrichting van de huidige raadzaal is hierop niet berekend en zal moeten worden heringericht. Vloerbedekking, meubilair en techniek zijn dan 18 jaar oud en dienen in totaliteit te worden vervangen.

Paragraaf Lokale heffingen

Indexering belastingen en tarieven

Voorstel is de belastingenontvangsten conform de prijzen te indexeren met 1,0% (Bron CBS). In de nota 'Integrale visie op de groei van Diemen' is inzichtelijk gemaakt welke meeropbrengsten we verwachten door de groei.

Indexering + groei van Diemen	2017	2018	2019	2020
OZB woningen eigenaren	25	25	25	25
Hogere OZB-opbrengsten als gevolg van de groei van Diemen	125	365	550	735
OZB niet-woningen eigenaren	15	15	15	15
OZB niet-woningen gebruikers	10	10	10	10
Precariobelasting	5	5	5	5
Hondenbelasting	1	1	1	1
Reclamezuilen Mupi's	2	2	2	2
Reclamebelasting	1	1	1	1
Toeristenbelasting	1	1	1	1
Prognose 2017 Indexering belastingen	185	425	610	795

Onroerend zaakbelasting

- *Woningen*

De gemeente genereert via de groei van het aantal woningen hogere OZB-inkomsten dan alleen de indexering. Onderstaande berekening laat per saldo de meeropbrengsten zien.

Bedragen x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Meeropbrengst OZB door areaaluitbreiding	125	365	550	735	885	855	920	920	920
Correctie algemene uitkering	-85	-250	-380	-510	-615	-590	-640	-640	-640
Meeropbrengst OZB na correctie AU	40	115	170	225	270	265	280	280	280

- *Niet-woningen*

Net als voor de woningen wordt het OZB-tarief voor niet-woningen met 1% geïndexeerd.

Reclamebelasting

De kosten voor reclamebelasting zijn de ondernemers in Diemen al jaren een doorn in het oog. Om het ondernemersklimaat te verbeteren wil het college onderzoeken of er ruimte is de reclamebelasting met ingang van 2017 te laten vervallen. Dit houdt overigens niet in dat er geen toezicht is op reclame-uitingen. Nog steeds moet een vergunningen aangevraagd worden voor het aanbrengen van reclame. Planning is om voor de begrotingsbehandeling de 'Nota Lokale Heffingen' aan te bieden. Hierin worden de mogelijkheden gepresenteerd en de

(financiële) gevolgen inzichtelijk gemaakt. Te zijner tijd zal ook de begroting 2017 in concept gereed zijn en blijkt of er financiële ruimte is ofdat er middelen vrijgemaakt moeten worden voor dergelijke maatregelen.

Toeristenbelasting

In 2017 en 2018 worden twee nieuwe hotels in de nabijheid van Holland Park opgeleverd. Dit levert de gemeente extra opbrengsten toeristenbelasting op.

	2017	2018	2019	2020
Extra opbrengsten toeristenbelasting	0	40	120	120

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is dat het tarief afvalstoffenheffing een 100% kostendekkende tarief is. Met name de toegerekende kosten als gevolg van de aanneemsom aan N.V. De Meerlanden bepaalt de hoogte van het tarief. In 2016 is een nieuwe aanneemsom overeengekomen die een verlaging van het tarief mogelijk maakt. Ook het minder toerekenen van rente heeft een gering positief effect op het tarief. Wij willen het verschil tussen het tarief voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens vergroten. De voorstellen hiertoe presenteren we in de eerder genoemde 'Nota Lokale Heffingen'. Deze nota legt ook vast welke kosten worden toegerekend aan het tarief.

Rioolbelasting

Ook bij de rioolbelasting gaan we uit van een 100% kostendekkend tarief. Het geactualiseerde Verbreed Gemeentelijke Riolerings Plan (VGRP) geeft indicatief aan welke indexering hiervoor nodig is. In april 2014 is het VGRP 2014 -2018 vastgesteld. Gezien de hoogte van de 'Egalisatievoorziening riolen' stellen wij voor om net als de voorgaande jaren het tarief in 2017 niet te indexeren.

Bijlagen

Totaaloverzicht structurele gevolgen

Jaarrekening

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Bestuur en dienstverlening				
Hogere ICT-kosten (licenties + onderhoudscontracten)	-140	-140	-140	-140
Lagere energiekosten	45	45	45	45
Algemene Dekkingsmiddelen				
Lagere opbrengst toeristenbelasting	-10	-10	-10	-10
Prognose Kadernota 2017 Structurele gevolgen Jaarrekening 2015	-105	-105	-105	-105

Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen

Omschrijving structureel	2017	2018	2019	2020
Sociaal Domein				
Maatwerkvoorziening	20	20	20	20
Totaal Sociaal Domein	20	20	20	20
Welzijn, Sport en Cultuur				
Toename subsidie door groei van Diemen	-	-30	-75	-105
Totaal Welzijn, Sport en Cultuur	-	-30	-75	-105
Leefomgeving en Milieu				
Hogere kosten onderhoud openbare ruimte door areaaluitbreiding	-75	-120	-170	-195
Wijziging rentetoerekening naar tarief afvalstoffenheffing	-10	-10	-10	-10
Wijziging rentetoerekening naar tarief riolering	-	-	-375	-375
Totaal Leefomgeving en Milieu	-85	-130	-555	-580
Leefomgeving Ruimtelijke Ontwikkeling				
Wijziging toerekening rente naar grondexploitaties	-200	-100	-50	-50
Totaal Ruimtelijke Ontwikkeling	-200	-100	-50	-50
Algemene Dekkingsmiddelen				
Meeropbrengsten toeristenbelasting	-	40	120	120
Toename bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen door groei van Diemen	-25	-50	-125	-275
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-25	-10	-5	-155
Prognose Kadernota 2017 Autonome ontwikkelingen Structureel	-290	-250	-665	-870

Omschrijving incidenteel	2017	2018	2019	2020
Onderwijs en Kinderopvang:				
Huur noodlokalen Brede School de Merediaan	-10	-	-	-
Huur noodlokalen Brede School de Kersenboom	-10	-	-	-
Totaal Onderwijs en Kinderopvang	-20	-	-	-
Prognose Kadernota 2017 Autonome ontwikkelingen Incidenteel	-20	-	-	-

Totaaloverzicht nieuwe ontwikkelingen

Omschrijving structureel	2017	2018	2019	2020
Veiligheid en openbare orde				
Twee extra beroepskrachten bezetting brandweerkazerne	-	-120	-120	-120
Totaal Veiligheid en openbare orde	-	-120	-120	-120
Sociaal Domein				
Gratis openbaar vervoer	-55	-55	-55	-55
Totaal Sociaal Domein	-55	-55	-55	-55
Welzijn, sport en cultuur				
Onderhoudskosten Johan Cruijff court	-	-	pm	pm
Totaal Welzijn, sport en cultuur	-	-	-	-
Prognose Kadernota 2017 nieuw beleid Structureel	-55	-175	-175	-175

Omschrijving incidenteel	2017	2018	2019	2020
Totaal	-	-	-	-
Prognose Kadernota 2017 Nieuw beleid Incidenteel	-	-	-	-

Meerjaren investeringsplan 2017-2020

Meerjaren investeringsplan 2017

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2017	2018	2019	2020
Vervangen sporttoestellen diverse sportaccommodaties	40	10	-	4	4	4
Basisregistratie personen	13	3	-	4	4	4
Kanter straatveegauto nr. 22	76	5	-	15	15	15
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	13	13	13
Vervangen beschoeiing waterpartijen	147	15	-	10	10	10
Herijken Beleidsnota buiten spelen Diemen "Geef ze de ruimte"	15	5	-	3	3	3
Vervangen civieltechnische kunstwerken	907	40	-	23	23	23
Renovatie begraafplaats Gedenk te Sterven	45	10	-	5	5	5
Vervanging onderheide wegen Centrum West	2.900	25	-	116	116	116
Beton/onderheide riool Centrum West	97	60	-	2	2	2

Meerjaren investeringsplan 2018

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2017	2018	2019	2020
Herinrichting raadzaal gemeentehuis. Vervangen vloerbedekking, meubilair en techniek.	200	15	-	-	13	13
Vervangen Iveco wagen nr. 12	75	5	-	-	15	15
Vervangen Iveco wagen nr. 13	78	5	-	-	16	16
Vervangen Iveco wagen nr. 19	58	5	-	-	12	12
VRI Daalwijdreef (Bergwijkpark)	250	10	-	-	25	25
Johan Cruijff Court	180	10	-	-	18	18
Vervanging toplaag kunstgras tennisbanen velden 1 t/m 3	60	10	-	-	6	6
Spooronderdoorgang Ouddiemerlaan	5.000	40	-	-	125	125
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	-	13	13
Vervangen civieltechnische kunstwerken	31	40	-	-	1	1
Vervangen beschoeiing waterpartijen	137	15	-	-	9	9
PVC riool Flats Tobias Asserlaan	65	15	-	-	4	4
PVC riool Oranjeplantsoen	203	15	-	-	14	14
GRP-plan Gemalen	26	45	-	-	1	1

Meerjaren investeringsplan 2019

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2017	2018	2019	2020
Vervangen Fiat Doblo wagen nr. 15	22	5	-	-	-	4
Vervangen Iveco wagen nr. 21	58	5	-	-	-	12
Renovatie honkbalveld	120	10	-	-	-	12
Straatmeubilair/openbare verlichting/brandkranen	341	10	-	-	-	34
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	-	-	13
Riool	563	15	-	-	-	38
Verharding	996	15	-	-	-	66
Vervangen civieltechnische kunstwerken	254	40	-	-	-	6
Groen/water	311	25	-	-	-	12
PVC riool Scheepskwartier	1.222	15	-	-	-	81
Kunstwerken	139	40	-	-	-	3

Meerjaren investeringsplan 2020

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2017	2018	2019	2020
Pickup straatveegauto nr. 20	76	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 23	82	5	-	-	-	-
Vervangen shovel wagen nr. 26	72	5	-	-	-	-
Vervangen Fiat Doblo wagen nr. 28	25	5	-	-	-	-
Vervangen Mercedes wagen nr. 29	37	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 30	180	5	-	-	-	-
Vervanging voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 31	125	5	-	-	-	-
Vervangen heftruck Toyota nr. 34	22	5	-	-	-	-
Activeren nieuw bestratingsmateriaal	200	15	-	-	-	-
Vervangen civieltechnische kunstwerken	73	40	-	-	-	-
GRP-plan Gemalen	558	45	-	-	-	-
Vervangen onderheid riool hoofdassen	3.358	60	-	-	-	-
Vervangen PVC riool Vlindertuin	1.451	15	-	-	-	-

Indicatorenoverzicht

Bestuur en Dienstverlening		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.2 - Aantal bewonersinitiatieven	2.2 - Aantal gegronde klachten over gemeentelijke dienstverlening die afwijkt van de norm.	Algemeen - Verhouding tussen het verwachte bruto gemeentelijk product en het gemeten product
1.2 - Aantal bewoners en bedrijven dat meedoet aan bedrijven, buurtpanel, wijkplatform en o.v. wijkactiviteiten	2.1.3 - % binnenkomende gesprekken KCC binnen 30 seconden beantwoord.	1.1 - Vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd (%)
1.1 - Oordeel van burgers over betrekken van burgers bij totstandkoming van gemeentelijke plannen	2.3.3 - Cijfer van de tweejaarlijkse kwaliteitsmeting (waar staat je gemeente2)	2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt
2.2 - Percentage digitale aanvragen van het totaal aantal aanvragen	2.2.2 - e mail binnen 5 werkdagen afgehandeld	2. - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening (score: 1-10)
4.1 - Het oordeel van burgers en bedrijven over aantrekkelijkheid van een aantal aspecten van Diemen (woonklimaat, vestigingsklimaat, voorzieningen, bereikbaarheid, winkelaanbod, groen, levendigheid, sociaal klimaat, veiligheid).		4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing
4.2 - Het oordeel van nieuw gevestigde bedrijven en bewoners over de aantrekkelijkheid van een aantal aspecten van Diemen		4.1 & 4.2 - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (score: 1-10)
2.2.1 - % van de diensten dat digitaal wordt aangevraagd		4.1 & 4.2 - Vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (aantal)
		4.1 & 4.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente (score: 1-10)
2.2.3 - Wachtijd voor een afspraak bij Burgerzaken is maximaal 5 werkdagen		4.1 & 4.2 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente (score: 1-10)
Veiligheid en openbare orde		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.1 - Aantal misdrijven	1.1.7 - % bibobtoetsen	9 - Verwijzingen Halt
1.2 - Aantal overlastmeldingen	1.2.2 - aantal bemiddelingen bij conflicten	10 - Harde kern Jongeren
1.3 - Oordeel bewoners over veiligheid in de wijk	1.2.4 - aantal openbare orde maatregelen	11 - Winkeldiefstallen
	2.1.3 - Aantal geworven en ingezette vrijwilligers	12 - Gewelddismisdrijven
		13 - Diefstallen uit woning
		14 - Vernielingen en beschadigingen openbare ruimte
		15 - Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt
		16 - Mate van overlast van buurtbewoners

Bereikbaarheid en Mobiliteit		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.1 - Tevredenheid met parkeren in wijk	1.2 - Parkeerdruk in woonwijken	17 - Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig
1.4 - Gebruik fietsenstallingen bij publiekstrekkers	2.0 - Tevredenheid verkeersveiligheid	18 - Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser
4.0 - Tevredenheid met OV in de wijk	1.1.2 - Parkeerdruk in woonwijken	
	4.2.1 - aantal toegankelijk gemaakte haltes	
	4.3.2 - aantal haltes met DRIS-paneel	
Onderwijs en Kinderopvang		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.1.4 - Percentage opvangvoorzieningen met een groen risicoprofiel	1.3.4 - % van de geïndiceerde smalle doelgroep kinderen dat wordt doorgeleid naar een VVE instelling	25 - Absoluut verzuim/aantal per 1000 leerlingen
1.4.2 - Percentage vroegtijdig schoolverlaters		26 - Relatief verzuim/aantal per 1000 leerlingen
		27 - Vroegtijdig schoolverlaters/%deelnemers aan VO en MBO

Sociaal Domein		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.4 - Aantal in behandeling genomen/uitbehandelde casussen	1.0 - Klanttevredenheid over informatie, advies en ondersteuning Brede Hoed (en dan Brede Hoed wijzigen in Sociaal Domein)	30 - Banen/aantal per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
2.1 - Inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in Diemen	2.3.1 - Aantal bemiddelingen door Diemen voor Elkaar	31 - Jongeren met een delict voor de rechter/ 12 t/m 21 jarigen
3.1 - Percentage vroegtijdig schoolverlaters	4.2.3 - Aantal deelnemers aan mentoraats- en vrijwilligersprogramma's	32 - Kinderen in uitkeringsgezinnen/%
4.1 - Aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet in Diemen	3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werken plek	33 - Melding kindermishandeling/%
5.0 - Percentage inwoners dat de eigen gezondheid als positief ervaart	3.1 - Aantal mensen dat duurzaam uitstroomt naar werk (minimaal 6 maanden)	Netto participatiegraad/% mensen dat tussen 15 en 67 dat een baan heeft
3.1.1 - Aantal mensen met een part-time baan en een aanvullende uitkering		35 - Achterstandsleerlingen/% 4t/m12 jarigen
3.1.1 - Aantal mensen die een traject doorlopen gericht op het vinden van een betaalde baan.		36 - Werklozen jongeren/%16 t/m 24 jarigen
3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werken plek		37 - Personen met een bijstandsuitkering/aantal per 10.000 inwoners
		38 - Personen met een lopend reïntegratietraject/aantal per 10.000 inwoners
		39 - Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp/%

		40 - Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming/%
		42 - Cliënten met maatwerkarrangement Wmo/aantal per 10.000 inwoners
		Nieuw - Cliënten met maatwerkarrangement Wmo/aantal per 10.000 inwoners
		Nieuw - Gemiddelde doorlooptijd van het verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen.
		Nieuw - Het aantal geslaagde meldingen door Vroege eropaf
		Nieuw - Het percentage schulden boven 75.000 euro
		Nieuw- Het percentage succesvol afgeronde minnelijke regelingen en WSNP trajecten
Welzijn, Sport en Cultuur		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.3 - Aantal jeugdigen (tot 18 jaar) uit gezinnen met een laag inkomen	1.5 - Aantal bezoekers Sportcentrum	28 - Niet sporters/%
2.3 - Gebruik stadspas	2.1.1 - Aantal betalende bezoekers Omval	
1.1.2 - Aantal activiteiten dat met gemeentelijke ondersteuning tot stand is gekomen	1.1.1 - Aantal uren verhuur	
Inkomen en armoedebeleid		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.1 - huishouden met kinderen dat participatieregeling gebruikt	1.1.1 - percentage huishoudens met kinderen dat gebruik maakt van participatieregeling	
1.2 - huishouden in bijstand dat gebruik maakt van bijzondere bijstand regelingen	1.2.1 - percentage huishoudens in bijstand dat gebruik maakt van voorzieningen bijzondere bijstand	
2.2 - Aantal afgewezen aanvragen door fraudeonderzoek tijdens aanvraag	1.4.1 - doorlooptijd aanvragen levensonderhoud	
2.2 -Aantal huishoudens met een uitkering neemt af		37 - personen met een bijstandsuitkering
1.3.1 - Minder mensen in schuldhulpverlening		

Leefomgeving en Milieu		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
1.1 - Waarderingscijfer burgers over de leefbaarheid van de buurt		43 - Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)
1.1 - Waarderingscijfer burgers over speelmogelijkheden		44 - Hernieuwbare elektriciteit (%)
1.2 - Waarderingscijfer burgers over het onderhoud van de wijk als geheel		
1.2 - De gestelde kwaliteitsambities voor beplanting/groen per wijk (als indicator van heel) zijn behaald		
1.2 - De gestelde kwaliteitsambities voor verminderen zwerfafval per wijk (als indicator van schoon) zijn behaald – <i>kunnen beter, incidenteel, in een ander context met de raad worden besproken.</i>		
2.1 - Opkomst raadplegen inwoners (% reacties, % bewoners wat actief reageert)		
2.2 - Response op bewonersraadpleging bij buurtactiviteiten (gemiddeld aantal reacties per actieweek)		
3.3 - Tonnages per afvalstroom (restafval, gft, papier, plastic, glas)		
3.4 - Waarderingscijfer burgers over de wijze van afvalinzameling		
Ruimtelijke Ontwikkeling		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
	2.1 - Aantal goedkope woningen	47 - Nieuw gebouwde woningen
	3.3 - Oordeel ondernemers over kwaliteit	48 - Demografische druk
	4.1 - percentage van de wabo vergunningen binnen 6 weken	
	4.3 - percentage van alle wabo aanvragen dat digitaal wordt ingediend	
	2.2.1 - aantal verstrekte startersleningen	
Algemene dekkingsmiddelen		
Te verwijderen indicatoren:	Te handhaven indicatoren:	Toe te voegen nieuwe indicatoren BBV:
		46 - Gemiddelde WOZ waarde
		49 - Gemeentelijke woonlasten eenspersoonshuishouden
		50 - Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishoudens

Raadsbesluit